

TATI, CO JE TO RASISMUS?

Miluše Hutyrová

JELLON, T. B. *Tati, co je to rasismus?* Praha: Dauphin, 2004. ISBN 80-7272-049X

Tato poměrně útlá a nenápadná knížka se stala v roce svého vydání 1998 nejprodávanější knihou Francie, setkala se s velkým zájmem laické i odborné veřejnosti a byla přeložena do pětadvaceti jazyků.

Je zpracována jako rozhovor autora a jeho desetileté dcery, která se ptá na podstatu, kořeny a příčiny rasismu a xenofobie. Samotný autor pochází z Maroka, kde vystudoval filozofii, v Paříži získal doktorát v oboru sociální psychiatrie, je činný literát.

Proklamovanou cílovou skupinou je dětský čtenář, doprovázený rodičem, a celou knížkou prolíná výchovný aspekt. Je nutné podotknout, že předkládaný text je pro českého dětského čtenáře ve věku kolem deseti let obtížněji přibližitelný a je nutností doplnit jej výkladem dospělé osoby. Autor se zabývá historickým vývojem rasismu, jeho výskytem ve všech vrstvách společnosti a především způsoby, jak lze proti rasismu bojovat. Samozřejmě, že cílem je dosáhnout stavu, kdy budou lidé schopni přistupovat ke vnímání jinakostí s tolerancí, schopností akceptace, vedoucí ke vzájemné kultivaci.

Pojmy rasismus, rasa, odlišnost, xenofobie, společensko-kulturní rozdíly, genetika, etnikum, atd., jsou podávány srozumitelně a komplexně.

Francouzská společnost je svým způsobem navyklá soužití s příslušníky jiných kultur a má jistou zkušenost s tímto soužitím, kvalita této zkušenosti není podstatná. České společnosti tato zkušenost dlouhodobého soužití s jinými kulturami chybí a ještě neprošla reflexí. Toto se může odrazit i ve vnímání celé publikace a v náhledu českého čtenáře.

Je evidentní, že takto zpracované téma na našem trhu chybí. Tato kniha byla zařazena do projektu Multikulturního centra Praha, který se stal součástí vládní kampaně proti rasismu, projektu Tolerance.

Autor se v závěru zmiňuje o realizovaných besedách s žáky a studenty základních a středních škol ve Francii a Itálii. Nejvíce se zapojovali do diskuse a kladli otázky mladí lidé z řad migrantů a cizinců. Bylo by zajímavé sledovat obdobnou diskusi na českých školách, zdali by se žáci a studenti z řad migrantů či menšin obdobně aktivně zapojovali do diskuse, nad způsoby jejího vedení

a především na skutečnost, jak by dokázala taková diskuse utvářet, ovlivňovat i upevňovat kultivaci mladých lidí ve vnímání jinakostí.

Miluše Hutyrová
Katedra speciální pedagogiky PdF UP
Olomouc